

Landshypotek Bank

Landshypotek Bank Baselregelverkets Pelare 3

Information om kapitaltäckning och riskhantering 2013

Innehåll

1. Inledning	1
1.1. Inledning och syfte	1
1.2. Basel 2 och Basel 2,5	1
1.3. Framtiden – Basel 3	1
2. Beskrivning av Landshypotek och verksamheten	3
2.1. Övergripande beskrivning	3
2.2. 2013 och framtiden	3
2.3. Organisation	4
2.4. Bolagsstyrning	4
2.4.1. Intern styrning och kontroll	4
3. Riskhantering och riskorganisation	5
3.1. Målsättning och värdegrund för riskhantering	5
3.2. Övergripande riskprofil	5
3.3. Riskorganisation	5
4. Kapitalbas och kapitalkrav	7
4.1. Kapitalbas	7
4.2. Kapitalkrav	7
4.3. Kapitalbehov	8
5. Kreditrisker	10
5.1. Definition	10
5.2. Kreditprocessen	10
5.2.1. Översikt av kreditportföljen	10
5.2.2. Definition och klassificering av kreditportföljen	10
5.3. Beskrivning av kreditriskhantering	11
5.4. Användning av IRK-modellerna	12
5.5. Beskrivning av riskklassificeringssystemet	12
5.5.1. Metod	12
5.5.2. Modeller	12
5.6. Säkerheter	13
5.7. Obeståndshantering	14
5.8. Motpartsrisk	14
6. Likviditetsrisker	15
6.1. Definition	15
6.2. Hantering	15
6.3. Stresstester	16
7. Marknadsrisker	17
7.1. Definition	17
7.2. Hantering	17
7.2.1. Ränterisker	17
7.2.2. Valutarisker	17
7.2.3. Basisspreadrisk och creditspreadrisk	18
8. Operativa risker	19
8.1. Definition	19
8.2. Hantering	19
8.3. Kapitalkrav för operativa risker	19
9. Process för Intern Kapitalutvärdering	20

1. Inledning

Denna rapport innehåller information om Landshypoteks risker, riskhantering och kapitaltäckning i enlighet med pelare 3 i kapitaltäckningsregelverket.

1.1. Inledning och syfte

Denna rapport syftar till att offentliggöra information om de risker som är väsentliga för Landshypotek, hur dessa risker hanteras samt hur den aktuella kapitaltäcknings-situationen ser ut. Rapporten ska tillsammans med årsredovisningen uppfylla de årliga informationskrav som följer av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering (FFFS 2007:5). Denna rapport publiceras samtidigt som årsredovisningen på Landshypoteks hemsida.

Rapporten omfattar Landshypotek finansiell företagsgrupp (Landshypotek) och avser förhållandena per 31 december 2013. Landshypotek ekonomisk förening äger 100 procent av aktierna i Landshypotek Bank AB och är moderförening i den finansiella företagsgruppen. Låntagare i Landshypotek Bank AB är också medlemmar i Landshypotek ekonomisk förening. Landshypotek Bank AB är moderbolag i underkoncernen där näst intill all verksamhet bedrivs. Övrigt bolag i underkoncernen är Landshypotek Jordbrukskredit AB, vilket ägs till 100 procent av Landshypotek Bank AB.

Figur 1 Bolagsstruktur

1.2. Basel 2 och Basel 2,5

Sverige tillämpar sedan 2007 de EU-kapitaltäckningsregler som motsvarar det internationella regelverket Basel 2 och har därefter också implementerat de regler som går under namnet Basel 2,5 vilka bland annat inkluderar ersättnings- och likviditetshanteringsregler. Baselreglerna är implementerade i EU genom direktiv och i Sverige genom lagar och föreskrifter. Regelverket Basel 2 baseras på tre pelare. Pelare 1 ställer minimikapitalkrav för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (Kapitaltäckningslagen). Pelare 2 kräver att kreditinstitut, genom egna metoder och modeller, beräknar det totala kapitalbehovet givet alla risker som institutet är eller planerar att bli exponerat mot. Pelare 3 ställer krav på att information om bland annat kapitaltäckning och riskhantering ska offentliggöras, vilket denna rapport syftar till att uppfylla.

1.3. Framtiden – Basel 3

Den senaste finansiella krisen har visat att nuvarande regelverk i form av Basel 2 och Basel 2,5, inte fångar upp riskerna i bankernas verksamheter i tillräcklig utsträckning. Baselkommittén har därför arbetat fram ett mer omfattande regelverk, benämnt Basel 3. EU har beslutat om motsvarande regler på EU-nivå. Reglerna i förordningsform (CRR) började gälla i Sverige i januari 2014. Svensk implementering av regler i direktivform (CRDIV) bedöms ske först 1 juli 2014. Övergångsreglerna kopplade till Basel 1 har förlängts ytterligare, till 31 december 2017 och Finansinspektionens förslag är att inga svenska institut ska undantas från dessa. Det nya regelverket innebär bl.a. skärpta krav för vad som får inkluderas i kapitalbasen samt ökade kapital- och likviditetskrav.

Minimikapitalkravet för kärnprimärkapital ökar, något förenklat, från 2 procent till 4,5 procent. Dessutom tillkommer eventuellt en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procentenheter, samt då tillsynsmyndigheten bedömer att behov finns, också ett tillägg för kontracyklisk buffert

Tabell 1 Företag som ingår i Landshypotek finansiella företagsgrupp

	Organisationsnummer	Säte
Landshypotek Ekonomisk Förening	769600-5003	Stockholm
Landshypotek Bank AB	556500-2762	Stockholm
Landshypotek Jordbrukskredit AB	556263-8808	Stockholm

som kan variera mellan 0-2,5 procentenheter. Inklusive primär- och sekundärkapitalkravet kan det totala kapitalkravet komma att variera mellan 10,5-13 procent för Landshypoteks del, varav 8 procent är det absoluta minimikravet. Detta är under förutsättning att Landshypotek inte behöver ha något ytterligare kapitalkrav för systemviktighet. Finansinspektionen har under 2013 också infört ett golv för genomsnittliga riskvikter för fastighetskrediter (15 procent) inom ramen för Pelare 2. Inget av de i stycket nämnda förändrade kapitaltäckningskraven påverkar Landshypoteks kapitalbehov, så länge övergångsreglerna kopplade till Basel 1 gäller, eftersom dessa fortsatt kräver mer kapital.

Likviditetskrav i form av LCR¹ kommer att börja gälla från 1 januari 2015 (60 procent) och kravet kommer sedan att höjas stegvis till 100 procent. Implementering av NSFR² planeras ske tidigast 2018.

Landshypotek bevakar den internationella och nationella diskussionen om vilka förändringar som kommer att införlivas och när samt vilka svenska kreditinstitut som kommer att omfattas av de olika förslagen.

¹ *Liquidity coverage ratio, krav på storleken av likviditetsreserv i relation till nettoutflöde under stressad 30-dagarsperiod.*

² *Net stable funding ratio, krav på löptidsmatchning.*

2. Beskrivning av Landshypotek och verksamheten

Landshypotek Bank AB är en medlemsägd bank för finansiering av jord- och skogsbruk och har en tradition som sträcker sig 177 år bakåt i tiden. Verksamheten består framförallt av utlåning mot säkerheter i fast egendom.

2.1. Övergripande beskrivning

Landshypotek Bank AB är en medlemsägd bank med uppgift att tillhandahålla konkurrenskraftig finansiering till Sveriges jord- och skogsbrukare. Företaget har en historia som sträcker sig tillbaka till år 1836. Landshypotek ekonomisk förening är moderföreningen i Landshypotekskoncernen. Landshypoteks låntagare blir automatiskt medlemmar i föreningen och därmed även ägare av verksamheten. Föreningen har idag cirka 45 000 medlemmar.

Landshypotek Bank AB ägs till fullo av Landshypotek ekonomisk förening, och står för cirka 99 procent av koncernens utlåning. Utlåningen i Landshypotek Bank AB görs mot pant i jord- och skogsfastigheter inom 75 procent av det internt fastställda belåningsvärdet. All upplåning i koncernen sker i Landshypotek Bank AB.

I Landshypotek Jordbrukskredit AB kan utlåning lämnas mot säkerhet i form av pantbrev i fast egendom inom 75-85 procent av internt fastställt belåningsvärde. Dessutom erbjuds lån med EU-stöd som säkerhet (EU-kredit) och Landshypotek Jordbrukskredit AB garanterar också checkkrediter som distribueras genom Sparbanken Öresund. Säkerheter i form av pantbrev i fast egendom krävs också för checkkrediter och maximal belåningsgrad är 85 procent.

För att kunna erbjuda kunderna ett bredare utbud av finansiella produkter erbjuds, förutom checkkrediter, också företags- och privatkonton samt diverse betaltjänster genom samarbetet med Sparbanken Öresund. I samarbete med DNB erbjuds även leasing och avbetalning för köp av lantbruks- och entreprenadmaskiner, tunga fordon eller personbil med objektet som säkerhet. Gårds- och skogs-försäkring är exempel på försäkringar som tillhandahålls genom samarbete med Gjensidige Försäkringsbolag.

2.2. 2013 och framtiden

Landshypotek har en stark ställning på den svenska kreditmarknaden för finansiering av jord- och skogsbruk, med en marknadsandel på 28,5 procent. Förutsättningarna för att driva finansiella företag, är i spåren av finanskrisen 2008, i kraftig förändring. En effekt är ökad reglering vilken leder till ökade fasta kostnader, bland annat i form av mer personal på riskkontroll- och complianceenheterna. En annan effekt är ökad fokus på likviditetsrisker, vilka behöver hanteras. Detta gör att Landshypotek behöver anpassa verksamheten för att kunna fortsätta leva upp till rollen som

prispressare. Företaget har som mål att växa verksamheten och öka marknadsandelarna. För att uppnå detta ska produktbudandet utökas i syfte att bl.a. på sikt kunna erbjuda ett komplett utbud av finansieringslösningar för jord- och skogsnäringen. Detta följer av Landshypoteks vision där ambitionen är att bli:

Jord- och skogsbrukets förstahandsval för all finansiering

Tillväxten ska ske till låg risk samt med god och stabil lönsamhet. För att bl.a. förbättra likviditetssituationen i en eventuell marknadsstress och på så sätt också förbättra förutsättningarna för god extern rating har Landshypotek börjat erbjuda allmänheten inlåning. Landshypotek har som mål att inlåningen inom fem år ska representera 20 procent av finansieringen. 2011 erbjöd Landshypotek för första gången inlåningskonto. 2012 fick Landshypotek banktillstånd från Finansinspektionen och därmed förbättrades möjligheten att erbjuda effektiva inlåningstjänster. Under våren 2013 kompletterade Landshypotek befintligt inlåningssortiment med skogskonto och skogsskadekonto och i februari 2014 lanserade Landshypotek ytterligare tre inlåningskonton samt internetbank för att kunder elektroniskt ska kunna öppna inlåningskonton och flytta pengar till och från andra banker. Detta skedde i samband med lanseringen av ett nytt varumärke som också ska hjälpa till att attrahera inlåning. Under 2014 planeras ytterligare sparkonton samt eventuellt utlåning med andra säkerheter som pant. Landshypotek har som mål att insatskapitalet ska ha en avkastning på 8-10 procent, vilket för tillfället ger ett avkastningsmål på eget kapital på 7 procent.

2.3. Organisation

Landshypotek Bank AB är organiserat i 8 distrikt och har 19 kontor spridda över landet. Antalet medarbetare uppgår till 130 personer. Det finns inga anställda i koncernens dotterbolag. I Landshypotek ekonomisk förening finns 77 förtroendevalda medlemmar i tio olika regionstyrelser vars arbetsuppgifter bland annat innefattar värdering av fastigheter.

2.4. Bolagsstyrning

Landshypotek ekonomisk förening äger Landshypotek-koncernen och styr Landshypotek Bank AB via bolagsstämman, som är aktiebolagets högsta beslutande organ. Ägarens styrning av Landshypotek Bank AB sker vidare genom styrelse och VD i enlighet med aktiebolagslagen, bolagsordningen samt antagna policys och instruktioner.

Årsstämman i Landshypotek Bank AB utser styrelse och revisorer samt beslutar om arvoden. Årsstämman fastställer också resultat- och balansräkning samt tar ställning till frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören. Dessutom utses ledamöter till valberedningen i Landshypotek Bank AB som har till uppgift att förbereda val och arvodesfrågor inför nästföljande årsstämma. Valberedningen består för närvarande av tre ledamöter.

Den övergripande uppgiften för styrelsen i Landshypotek Bank AB (styrelsen) är att förvalta bolagets angelägenheter. Styrelsen är ytterst ansvarig för bolagets organisation och förvaltning. Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av minst fyra och högst sju ledamöter som väljs årligen på årsstämman. Styrelsen består av sex ledamöter. Fyra av ledamöterna är medlemmar i Landshypotek ekonomisk förening och en av dessa är också styrelseledamot i Landshypotek ekonomisk förening. Två av ledamöterna är externa ledamöter. Styrelsens ledamöter har bred erfarenhet från näringslivet och/eller jord- och skogsnäringen. Styrelsens arbete följer den arbetsordning som årligen fastställs på det konstituerande styrelsemötet.

Styrelsen har inrättat två utskott, styrelsens kreditutskott samt styrelsens risk- och kapitalutskott. Utskottens sammanträden protokollförs och tillhandahålls styrelsen. Styrelsen har antagit en skriftlig instruktion för VD:s roll och arbete. VD har ansvaret för den löpande förvaltningen i

enlighet med styrelsens instruktion. VD rapporterar löpande till styrelsen.

Årsstämman utser externa revisorer i Landshypotek Bank AB. Revisorerna ska vara auktoriserade. Mandatperioden för de stämموvalda revisorerna är ett år. Revisorerna ansvarar för att granska årsredovisning samt bokföring och även styrelsens och VD:s förvaltning av bolaget. Revisorerna rapporterar till bolagsstämman och är således oberoende av styrelse och företagsledning.

Landshypotek Bank AB:s styrelse har fastställt en ersättningspolicy som anger principerna för ersättnings-systemet i Landshypotek Bank AB. Information om ersättningsystemet finns tillgängligt på Landshypoteks webbplats. Anställda har rätt till ersättning vilken kan bestå av en kombination av fast grundlön, förmåner, vinstdelning via Landshypoteks vinstandelsstiftelse, gratifikation, pension och avgångsvederlag. Landshypotek kommer under 2014 att lämna det förmånsbestämda pensions-systemet BTP2 för det nya premiebestämda BTP1 för alla nyanställda samt i den utsträckning det är möjligt även för övriga anställda. Detta främst på grund av att avsättningarna enligt det premiebestämda systemet är kända och utgör en mindre osäkerhet i pensionskostnader.

Ersättningarna i Landshypotek Bank AB revideras årligen genom de anställdas lönesamtal. Internrevisionen har som uppgift att granska huruvida Landshypotek Bank AB:s ersättningar överensstämmer med ersättningspolicyn.

2.4.1. Intern styrning och kontroll

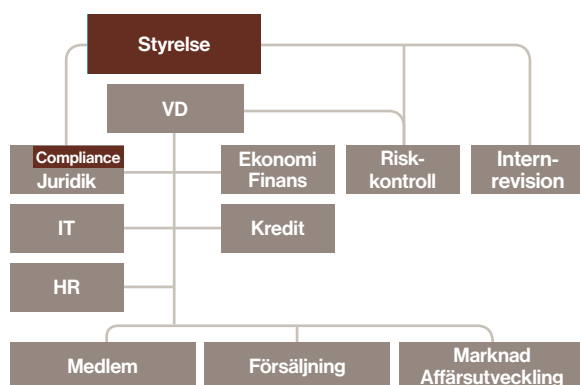
För att kunna hantera risker på ett tillfredsställande sätt är det viktigt att det finns en genomtänkt och tydlig intern styrning och kontroll som genomsyrar organisationen. Styrelse och VD i Landshypotek Bank AB har det yttersta ansvaret och har sedermera stöd av oberoende funktioner för riskkontroll, compliance och internrevision.

Funktionen för riskkontroll ansvarar för mätning, kontroll, analys och rapportering, på portföljnivå, av samtliga för Landshypotek väsentliga risker. Dessutom ansvarar funktionen för de kreditriskmodeller (IRK-modeller) som Landshypotek fått godkänt att använda för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker.

Compliancefunktionen ansvarar för att bevaka att verksamheten bedrivs i enlighet med de lagar och regler som Landshypotek omfattas av. Båda funktionerna rapporterar direkt till styrelsen. Från och med april 2014 kommer compliancefunktionen att vara organisatoriskt direkt underställd VD och därmed kommer hela andra försvarslinjen att vara fullt ut oberoende av affärsverksamheten som de kontrollerar.

Funktionen för internrevision följer upp och granskar den interna kontrollen. Sedan 2008 utförs detta arbete av en oberoende extern part.

Figur 2 Landshypotek Bank-koncernens organisation

3. Riskhantering och riskorganisation

Landshypoteks målsättning är att hålla en låg övergripande riskprofil. Landshypotek strävar efter att uppnå en hög riskmedvetenhet och ett lågt risktagande i hela verksamheten.

3.1. Målsättning och värdegrund för riskhantering

En god riskkultur är högt prioriterat på Landshypotek. Landshypoteks strävar efter att uppnå en hög riskmedvetenhet och ett lågt risktagande. Hög riskmedvetenhet betyder att varje anställd ska förstå vilka riskerna dennes arbetsuppgifter innebär för företaget, vilken nivå på risktagande som är acceptabel, samt hur den anställda ska agera för att inte överskrida den acceptabla risknivån. Lågt risktagande innebär att verksamheten ska drivas på ett sådant sätt att förväntade och oförväntade förluster hålls mycket låga. Detta uppnås genom styrelseförankring, en tydlig beslutsordning med hög riskmedvetenhet hos medarbetarna, gemensamma definitioner och bedömningsprinciper samt sofistikerade verktyg för riskbedömning. Verksamheten ska eftersträva hög kvalitet i allt den företar sig, vara lyhörd för omvärldsförändringar och förstå dess påverkan på kunder, värdet på tagna säkerheter och affärsmodell.

3.2. Övergripande riskprofil

Landshypotek har som målsättning att hålla en låg riskprofil. En låg riskprofil bidrar till lägre upplåningskostnader och skapar därmed bra förutsättningar att växa verksamheten och öka marknadsandelarna.

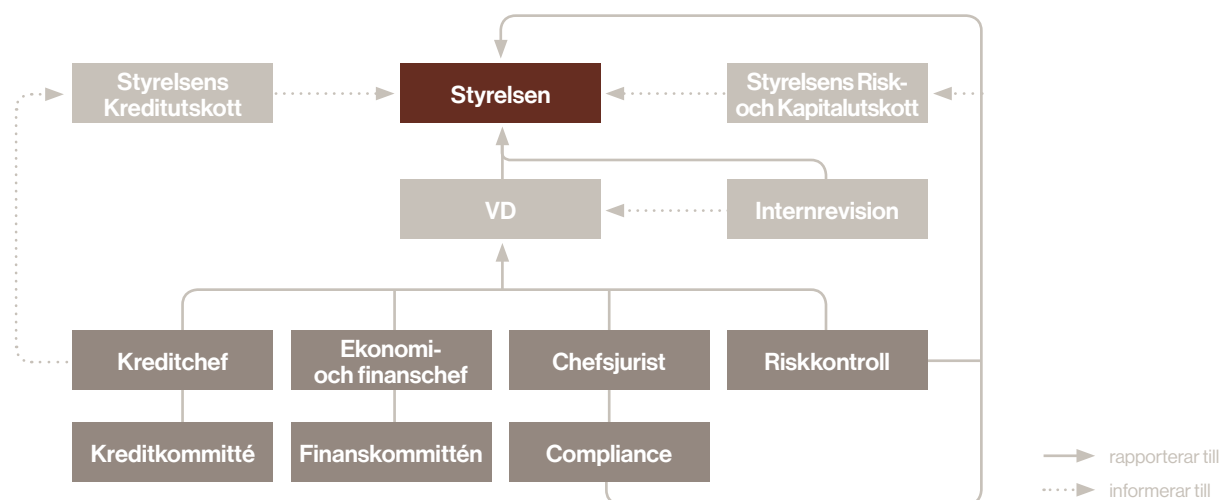
För att hålla en låg övergripande riskprofil har Landshypotek identifierat och klassificerat alla väsentliga risker i syfte att förstå, hantera och eventuellt kvantifiera varje enskild risk. Landshypotek fokuserar på att ta sådana risker som verksamheten är bäst på att förstå och hantera.

Den enskilt största risken som Landshypotek är exponerad emot är kreditrisken som följer av utlåning till kunder. Denna risk är direkt kopplad till affärsidén och hanteras genom hela kreditprocessen.

Det finns även andra risker som är nödvändiga att ta för att kunna bedriva verksamheten, exempelvis marknadsrisk och likviditetsrisk. En viss acceptansnivå för dessa risker måste finnas men Landshypotek har som mål att hålla dessa risker på en låg nivå.

Slutligen finns det risker som i sig inte är önskvärda, men som är oundvikliga att exponeras emot, operativa risker är ett exempel på detta. Sådana risker kan få stora konsekvenser för verksamheten och ska i största möjliga mån hanteras och minimeras.

Figur 3 Organisation avseende risk och kontroll

Landshypotek har som mål att behålla AAA-rating på sina säkerställda obligationer och den långsiktiga A-rating (Standard & Pools) för Landshypotek Bank AB.

3.3. Riskorganisation

För att kunna hantera risker på ett tillfredsställande sätt är det viktigt att det finns en genomtänkt och tydlig intern styrning och kontroll som genomsyrar organisationen. Styrelse och VD i Landshypotek Bank AB har det yttersta ansvaret för detta.

Styrelsen har, som nämnts tidigare, som stöd för sin verksamhet inrättat två utskott, styrelsens risk- och kapitalutskott och styrelsens kreditutskott. Den huvudsakliga arbetsuppgiften för styrelsens risk- och kapitalutskott är att vara ett beredande organ till styrelsen rörande frågor rörande mätning och hantering av risk. Styrelsens kreditutskott är högsta kreditbeviljande instans. Utskottet bereder också ärenden till styrelsen rörande bl.a. kreditpolicyn, beslutsmandat för kreditbeviljning samt värderingsinstruktion.

I riskhanteringsprocessen arbetar Landshypotek utifrån tre försvarslinjer. Samtliga försvarslinjer har ett ansvar för att hantera de risker som finns i verksamheten.

Den första försvarslinjen utgörs av affärsverksamheten som har det dagliga, operativa ansvaret för risk.

Funktionen för riskkontroll och compliancefunktionen representerar den andra försvarslinjen. Funktionen för riskkontroll ansvarar för kontroll, analys och rapportering av Landshypoteks samtliga risker på portföljnivå. Chefen för riskkontroll är sekreterare och föredragande i styrelsens risk- och kapitalutskott. Funktionen är oberoende av affärsverksamheten och rapportering sker direkt till VD och styrelse.

Compliancefunktionen ansvarar för att tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagar och regler (interna och externa). Compliancefunktion, vilken rapporterar direkt till styrelsen, är för tillfället organisatoriskt sett underställd chefsjuristen, vilken är direkt underställd VD. I april 2014 kommer compliancefunktionen att bli direkt underställd VD.

Funktionen för internrevision utgör den tredje försvarslinjen vilken bl.a. granskar den andra försvarslinjens arbete och rapporterar direkt till styrelsen. Sedan 2008 utförs detta arbete av en oberoende extern part.

Den operativa riskorganisationen består vidare av två kommittéer, kreditkommittén och finanskommittén.

Kreditkommittén, som leds av kreditchefen, ansvarar för att regelbundet se över regelverket för kreditgivning och ge förslag på ändringar till styrelsens kreditutskott. Finanskommittén, som leds av ekonomi- och finanschefen, fattar beslut rörande upplånings-, in- och utlåningsräntor.

I den operativa affärsverksamheten ansvarar kreditavdelningen för ledning och styrning av kreditprövningsprocessen. Avdelningen ansvarar även för analys av krediter och hantering av obeståndsärenden. Kreditchefen rapporterar till VD och till styrelsen samt är föredragande av kreditärenden i styrelsens kreditutskott.

Finansavdelningen ansvarar för Landshypoteks finansiella riskhantering avseende upplåning samt förvaltning av eget kapital, skuld och likviditet. Verksamheten regleras av finanspolicyn som fastställs av styrelsen. Ansvarig för finansavdelningen är ekonomi- och finanschefen som rapporterar till VD i Landshypotek.

4. Kapitalbas och kapitalkrav

Väsentligheten med god riskhantering och en stor buffert av kapital och likviditet har tydliggjorts i och med senaste finanskrisen. Högre krav ställs också av myndigheter, ratinginstitut och marknaden.

4.1. Kapitalbas

Vad som får medräknas i kapitalbasen är reglerat i kapitaltäckningsreglerna.

Landshypotek har en kapitalbas som i kapitaltäckningshänseende består av eget kapital (primärkapital) och förlagslån (supplementärt kapital). Landshypoteks primärkapital består endast av inbetalt aktiekapital (insatser) och balanserade vinstmedel. Landshypotek har inget kapitaltillskott i någon form. Landshypoteks kapitalbas uppgick per 31 december 2013 till 4 886 MSEK, varav 4 246 MSEK utgjordes av primärkapital, enligt tabell 2.

Från primärkapital görs avdrag för uppskjutna skattefordringar. Hälften av mellanskillnaden mellan förväntad förlust enligt den interna riskklassificeringsmetoden för kreditrisk (IRK-metod) och faktisk reservering dras bort från det primära kapitalet. Andra hälften av beloppet reducerar supplementärt kapital. Supplementärt kapital består av tidsbundna förlagslån med ett nominellt värde om 700 MSEK. Efter avdrag uppgår supplementärt kapital till 640 MSEK. Förlagslånen finns specificerade i tabell 3.

4.2. Kapitalkrav

Beräkning av kapitalkravet utgår från de minimiregler (Pelare 1) som omfattar kreditrisk, marknadsrisk och operativ risk. För majoriteten av Landshypoteks utlåning beräknas kapitalkravet för kreditrisk med den IRK-metod som Landshypotek har fått Finansinspektionens tillstånd att använda. Övrig kreditrisk kapitaltäcks enligt schablonmetoden.

Landshypotek har inte några marknadsrisker som ska kapitaltäckas enligt Pelare 1-reglerna. Operativa risker kapitaltäcks med basmetoden.

Landshypoteks kapitalkrav redovisas i tabell 4.

Tabell 2 Kapitalbas, Finansiella företagsgruppen

TSEK	2013-12-31	2012-12-31
Primärkapital	4 246 027	3 971 166
Inbetalt aktiekapital eller motsvarande, efter avdrag för kumulativa preferensaktier	1 288 322	1 232 232
Kapitalandel av reserver samt balanserad vinst eller förlust från föregående räkenskapsår	2 844 094	2 764 851
Årets resultat	228 233	72 235
Avdrag för uppskjutna skattefordringar	-10 351	-22 349
Avdrag för immateriella anläggningstillgångar	-44 590	-35 312
Avdrag enligt 3 kap. 8 § i Kapitaltäckningslagen	-59 681	-40 491
Supplementärt kapital	640 239	659 430
Tidsbundna förlagslån enligt 8 kap. 18-30 §§	699 921	699 921
Avdrag enligt 3 kap. 8 § i Kapitaltäckningslagen	-59 682	-40 491
Kapitalbas	4 886 266	4 630 596

Tabell 3 Förlagslån

Lånebeteckning	Valuta	Nominellt belopp, TSEK	Utestående nominellt belopp, TSEK	Första möjliga tid för inlösen	Räntesats	Räntesats efter första möjliga dag för inlösen	Förfallodag
EMTN31	SEK	200 000	200 000	2015-06-18	4,60 %	3 M STIBOR +2,30 %	2020-06-08
EMTN47	SEK	70 000	70 000	2017-06-01	5,82 %	3 M STIBOR +3,85 %	2022-06-01
EMTN48	SEK	430 000	430 000	2017-06-01	3 M STIBOR +3,85 %	3 M STIBOR +3,85 %	2022-06-01

Tabell 4 Kapitalkrav och riskvägda tillgångar (Pelare 1), Finansiella företagsgruppen

TSEK	2013-12-31		2012-12-31	
	Kapitalkrav	Riskvägda tillgångar	Kapitalkrav	Riskvägda tillgångar
Kreditrisk IRK				
Motpartslösa	5 472	68 404	4 526	56 579
Hushållsexponeringar	630 763	7 884 541	416 094	5 201 178
Summa IRK	636 235	7 952 945	420 621	5 257 757
Kreditrisk schablonmetoden				
Företag	254 127	3 176 585	251 567	3 144 587
Hushåll	28 795	359 947	26 062	325 778
Institut	58 223	727 783	101 498	1 268 724
Kommun etc	0	0	0	0
Oreglerade poster	5 392	67 403	2 193	27 417
Stater och centb.	0	0	0	0
Säkerställda obligationer	147 579	1 844 737	171 289	2 141 114
Övriga poster	0	0	0	0
Summa schablonmetoden	494 116	6 176 455	552 610	6 907 620
Summa kreditrisk	1 130 351	14 129 401	973 230	12 165 377
Operativ risk	93 035	1 162 931	95 248	1 190 602
Totalt minimikrav	1 223 387	15 292 332	1 068 478	13 355 979
Tillägg enligt övergångsregler	2 733 244	34 165 550	2 861 786	35 772 325
Totalt kapitalkrav och riskvägda tillgångar inkl. övergångsregler	3 956 631	49 457 882	3 930 264	49 128 304

4.3. Kapitalbehov

Ett företag ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som minst motsvarar summan av kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker (Pelare 1-kapitalkrav). Detta kapitalkrav beräknas enligt kapitaltäckningslagen och presenteras i tabell 4.

Det åligger även kreditinstitut att kartlägga och bedöma alla väsentliga risker, utöver de som beaktas i kapitalkravsberäkningen inom Pelare 1. Det totala kapitalbehovet som är nödvändigt ska utvärderas mot bakgrund av den samlade risken i verksamheten. Underlaget och slutsatser i denna interna kapitalutvärdering (IKU) ska kommuniceras till Finansinspektionen på årlig basis. Landshypoteks process för IKU beskrivs under avsnitt 9. I rådande situation gör Landshypotek bedömningen att det inte finns behov av att avsätta ytterligare kapital utöver vad som regleras i övergångsreglerna kopplade till Basel 1. Bakgrunden till bedömningen är bland annat att den IRK-metod som Landshypotek 2007 erhöll Finansinspektionens tillstånd att använda för kapitaltäckning av kreditrisk, indikerar att det är mycket låg kreditrisk i Landshypoteks utlåning med säkerhet i svenska jord- och skogsbruksfastigheter.

Tabell 5 Kapitaltäckning, Finansiella företagsgruppen

TSEK	2013-12-31	2012-12-31
Primärt kapital	4 246 027	3 971 166
Sekundärt kapital	640 239	659 430
Totalt kapital	4 886 266	4 630 596
Utan övergångsregler		
Riskvägda tillgångar	15 292 332	13 355 979
Primärkapitalrelation	27,77 %	29,73 %
Kapitalrelation	31,95 %	34,67 %
Kapitaltäckningskvot	3,99	4,33
Med övergångsregler		
Riskvägda tillgångar	49 457 882	49 128 304
Primärkapitalrelation	8,59 %	8,08 %
Kapitalrelation	9,88 %	9,43 %
Kapitaltäckningskvot	1,23	1,18

Enligt gällande övergångsregler får dock kapitalbasen inte understiga 80 procent av det kapitalkrav som beräknas med Basel 1-reglerna. Enligt Basel 1-reglerna har utlåning med säkerhet i jord- och skogsbruksfastigheter 100 procent i riskvikt, vilket är lika högt som utlåning mot exempelvis blancokrediter. Kapitalkraven enligt Basel 1-reglerna är alltså relativt riskokänsliga och enligt Landshypoteks bedömning överskattar de risken i Landshypoteks verksamhet.

Som framgår av tabell 4 så är Landshypoteks Pelare 1-kapitalkrav under Basel 2 cirka en tredjedel jämfört mot nuvarande övergångsregler (1 223 MSEK jämfört mot 3 957 MSEK). Även med hänsyn till Landshypoteks interna kapitalutvärdering och Pelare 2-risker står dagens Pelare 1-kapitalkrav inte i proportion till den risk företaget bär. Med anledning av detta ser Landshypotek inget riskbaserat behov av att ha mer kapital än vad dagens övergångsregler kräver. Landshypotek måste dock anpassa sig till Finansinspektionens regler och behöver därför åtminstone hålla en buffert över kapitalkravet enligt övergångsreglerna kopplade till Basel 1.

5. Kreditrisker

Kreditrisken är den största risken i Landshypotek och utgör 92 procent av kapitalkravet enligt Pelare 1-regler utan hänsyn till övergångsregler. Det är därför av central betydelse att Landshypotek har tydliga regler för kreditriskhantering.

5.1. Definition

Landshypotek har definierat kreditrisk på följande sätt:

Risken att Landshypotek inte erhåller betalning enligt överenskommelse och att värdet på säkerheten inte är fullgod och därför inte kan täcka utestående fordran.

5.2. Kreditprocessen

All kreditgivning inom Landshypotek ska utgå från kundens återbetalningsförmåga och kredit får bara beviljas om förpliktelse på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda. För att ytterligare skydda Landshypotek mot kreditförluster tas säkerhet i jord- och skogsbruksfastigheter, samt övrig säkerhet i enlighet med kreditinstruktion. Säkerheten ska med god marginal säkerställa lånefordran. En säkerhet med stort värde ska aldrig ersätta kravet på kundens återbetalningsförmåga utan kreditgivningen ska alltid ställas i proportion till de kassaflöden vilka ska försörja krediten.

Kreditpolicyn ska ge ramar och riktlinjer för de principer som vid var tid ska vara gällande vid kreditgivning inom Landshypotek. Kreditgivningen ska vara ett resultat av analys av den enskilde kunden och/eller hushållet i sin helhet där så är tillämpligt. Detta resulterar i en riskklassificering för fallissemangsrisk med skala 1–6 för fysiker och A–H för juridiker. Utöver kundens/hushållets totala återbetalningsförmåga, analyseras säkerheter vilka primärt består av fast egendom i jord- och skogsbruksfastigheter.

All kreditgivning sker enligt en av styrelsen beviljad kreditmandatmatris, vilken styrs av parametrar såsom lånelimitbelopp, riskklass och belåningsgrad. Samtliga kreditbeslut tas i en kreditkommitté, med en nivåstruktur som följer den ovan nämnda kreditmandatmatrisen. En kreditkommitté kräver att minst två tjänstemän i förening bildar kommitté. Det högst beslutande organet för löpande kreditärenden är styrelsens kreditkommitté.

5.2.1. Översikt av kreditportföljen

Landshypoteks totala utlåning mot allmänheten uppgick per 31 december 2013 till drygt 60,7 MDSEK. Utlåningen omfattar utlåning till jord- och skogsägare mot säkerhet i primärt jord- och skogsbruksfastigheter. All utlåning sker i Sverige. Den geografiska fördelningen av Landshypoteks kreditportfölj i figur 4 speglar var i landet lantbruksfastigheterna är belägna och visar att den geografiska spridningen inom Sverige är god. Sedan år 2008 har

kreditportföljen vuxit med 19 MDSEK, vilket motsvarar en genomsnittlig utlåningstillväxt på åtta procent per år under de senaste fem åren. Den genomsnittliga utlåningen per kund i Landshypotek Bank AB uppgår till 1,33 MSEK per 31 december 2013. Den exponeringsviktade belåningsgraden uppgick vid samma tidpunkt till 47,6 procent.

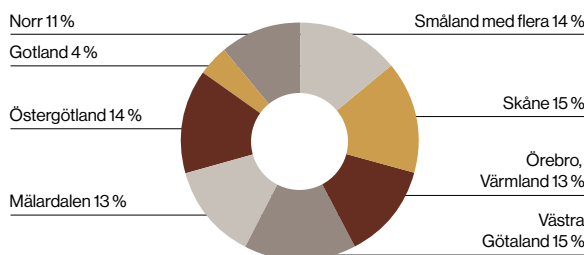
Landshypotek kategoriserar låntagarna i två olika kundkategorier: Landsbygdsboende (LBB), vars återbetalningsförmåga mer är beroende av inkomst från tjänst än från den eventuella verksamhet som bedrivs på fastigheten och Landsbygdsföretagare (LBF), vilka bedriver jordbruksverksamhet och där största delen av inkomsten kommer från näringsverksamheten. Den största andelen LBF-kunder bedriver växtodling följt av mjölkproduktion och skogsbruk. Flertalet av LBF-kunderna har en diversifierad verksamhet med inkomster från flera driftsriktningar. Den totala utlåningen till LBB-kunder uppgick till 29 MDSEK och LBF-kunder till 32 MDSEK per 31 december 2013.

5.2.2. Definition och klassificering av kreditportföljen

En av de grundläggande förutsättningarna för att kunna använda IRK-modeller för kapitalkravsberäkning är att varje motpart definieras och klassificeras enligt IRK-reglerna. Dokumentation och systemstöd har upprättats som utförligt beskriver exponeringsklassindelningen.

Samtliga fysiker klassificeras in i segmentet hushållsexponeringar, inom undergruppen "fastighetskrediter" som hanteras enligt IRK-metoden. Landshypoteks juridiska motparter klassificeras som företagsexponeringar med en riskvikt på 100 procent under schablonmetoden.

Figur 4 Geografisk fördelning per försäljningsdistrikt över utlåningsportföljen i Landshypotek AB

Inom IRK-metoden används även exponeringsklassen "motpartslösa exponeringar". Motpartslösa exponeringar definieras som exponeringar där det inte krävs någon prestation från motparten (exempelvis immateriella och materiella anläggningstillgångar, fastighetsinnehav etc.)

Landshypotek rapporterar den absoluta majoriteten av sina tillgångar som fastighetskrediter inom hushållsexponeringsklassen. Exponeringen för dessa, inklusive upplupna räntor, uppgår till 59 MDSEK. Övriga exponeringar kapitaltäcks med schablonmetoden.

Totalt exponeringsbelopp uppgår till 81 MDSEK (se tabell 6). Riskvägda tillgångar för dessa exponeringar uppgår till 14 MDSEK varav 8 MDSEK redovisas enligt IRK-metoden och resterande del enligt schablonmetoden. Den genomsnittliga riskvikten för hushållsexponeringar som redovisas enligt IRK-metoden uppgår till 13,4 procent och för exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden uppgår riskvikten till 28,8 procent.

58 procent av portföljen³ har mindre än tre månader kvar till nästa villkorsändringsdag (se tabell 7).

³ Baserat på exponering efter applicering av konverteringsfaktor.

5.3. Beskrivning av kreditriskhantering

Alla kreditbeslut ska föregås av en noggrann riskbedömning och riskklassificering. Ett kreditbeslut kräver därför kunskap om regionala och branschspecifika faktorer som kan påverka kundens återbetalningsförmåga och säkerhetens värdeutveckling.

Innan nya produkter eller tjänster introduceras ska verksamheten analysera de eventuella kreditrisker som dessa ger upphov till samt säkerställa att riskerna kan hanteras på ett tillfredställande sätt.

Kreditavdelningen ansvarar för kreditprövningsprocessen och för att den interna regelboken för kreditgivning efterlevs. Kreditavdelningen ansvarar också för uppföljning av engagemang på motparts nivå och för hantering av obeståndsärenden (avsnitt 5.7).

Funktionen för riskkontroll ansvarar för att mäta, analysera och rapportera kreditriskens utveckling på portföljnivå och på distriktsnivå. Funktionen för riskkontroll ansvarar även för att mäta och rapportera utvecklingen av den del av kreditstocken som inte får ingå i säkerhetsmassan för säkerställda obligationer.

Landshypotek har inte identifierat någon kraftig koncentration mot näringsgren inom jord- och skogsbrukssektorn eller geografiskt område inom Sverige.

Tabell 6 Kapitaltäckningsinformation per exponeringsklass

2013-12-31, TSEK	Exponering	Varav inom linjen före konverteringsfaktor	Exponering efter konverteringsfaktor	Varav inom linjen efter konverteringsfaktor	Riskvägda tillgångar	Kapitalkrav	Genomsnittlig riskvikt	Förväntad förlust
Kreditrisk som redovisas enligt IRK-metoden								
Hushållsexponeringar	58 839 404	514 821	58 993 210	550 859	7 884 541	630 763	13 %	177 070
Motpartslösa	68 404		68 404		68 404	5 472	100 %	
Summa kreditrisk enligt IRK-metoden	58 907 808	514 821	59 061 614	550 859	7 952 945	636 235	14 %	177 070
Kreditrisk som redovisas enligt schablonmetoden								
Exponeringar mot stater och centralbanker	468 164	0	468 164	0	0	0	0 %	
Exponeringar mot jämförliga samfälligheter	4 486 772	0	4 486 772	0	0	0	0 %	
Institutsexponeringar	1 998 599	0	1 998 599	0	727 783	58 223	36 %	
Företagsexponeringar	3 242 912	253 747	3 176 585	187 420	3 176 585	254 127	100 %	
Hushållsexponeringar	1 140 765	825 525	479 929	165 105	359 947	28 795	75 %	
Oreglerade poster	53 913	0	45 265	0	67 403	5 392	149 %	
Säkerställda obligationer	10 776 233	0	10 776 233	0	1 844 737	147 579	17 %	
Övriga poster	0	0	0	0	0	0	0 %	
Summa kreditrisk enligt schablonmetoden	22 167 358	1 079 272	21 431 547	352 525	6 176 455	494 116	29 %	
Totalt	81 075 166	1 594 093	80 493 161	903 384	14 129 401	1 130 351	18 %	

5.4. Användning av IRK-modellerna

Förutom att IRK-modellerna används för beräkning av kapitalkrav och kapitalbehov är de i hög utsträckning integrerade i kreditprocessen. Kundens/limitgruppens PD-riskklass (PD=probability of default) och LGD-riskklass (LGD=loss given default) i kombination med kundens/limitgruppens lånelimitbelopp bestämmer kreditbeslutsordningen och riskklasserna ligger till grund för kreditbeslutet. Dessutom sker rapportering löpande till styrelse och bankledning om kreditportföljens utveckling utifrån bland annat PD-riskklasser, belåningsgrader och förväntad förlust.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för IRK-systemet som helhet och ska besluta om väsentliga förändringar i detta. Funktionen för riskkontroll har det operationella ansvaret för att säkerställa att IRK-modellerna mäter risk på ett för Landshypotek tillfredsställande sätt och uppfyller de krav som Finansinspektionen ställer på IRK-modellerna.

Landshypoteks PD-estimat baseras på den långsiktiga fallissemangsfrekvensen inom respektive riskklass. Eftersom Landshypoteks riskklassificeringsmodell inte är fullt ut "point in time", d.v.s. den påverkas inte fullt ut av svängningar i konjunkturen, kan utfallen på portföljnivå, enskilda år, överstiga de genomsnittliga portfölj-PD-estimaten under år som är lite sämre än genomsnittliga för svenska jord- och skogsbrukare. Under 2013, som har varit ett något sämre år både ur ett kreditförlustperspektiv och ett modellperspektiv, har utfallet på portföljnivå överstigit det genomsnittliga portfölj-PD-estimatet. LGD-estimaten representerar LGD under en nedgångsperiod vilket medför att de, så länge inte en riktig nedgångsperiod inträffar, är väsentligt högre än utfallen. I tabell 8 framgår att detta bl.a. är fallet år 2013.

5.5. Beskrivning av riskklassificeringssystemet

5.5.1. Metod

Landshypotek beräknar sina egna riskestimater PD, EAD (Exposure at Default) och LGD, vilka för exponeringsklassen hushåll används för att beräkna kapitalkrav och förväntad förlust för kreditrisk. Sannolikheten för fallissemang (PD) är sannolikheten för att en kund fallerar inom ett år.

5.5.2. Modeller med tillstånd för beräkning av lagstadgat kapitalkrav

Landshypoteks PD-modell har intern skötselstatistik och en UC-modell som förklaringsfaktorer. Nya kunder riskklassificeras dock enkom med UC-modellen som grund. PD-modellen är en statistisk modell och används för att förutspå sannolikheten för att en kund hamnar i fallissemang inom ett år. Landshypotek använder två fallissemangskategorier "mjukt fallissemang" respektive "tekniskt fallissemang". Mjukt fallissemang registreras manuellt då Landshypotek bedömer det som sannolikt att kunden inte kommer att fullgöra sina åtaganden utan att säkerheter måste realiseras. Det tekniska fallissemanget inträffar per automatik då en kund, som inte redan är satt i mjukt fallissemang, är mer än 90 dagar sen med en betalning till Landshypotek. PD-modellen fördelar krediter till olika riskklasser (1-6), där riskklass 1 representerar den högsta kreditkvaliteten och riskklass 6 innehåller fallerade krediter. För varje riskklass estimerar Landshypotek PD. I syfte att beräkna PD per riskklass för ett genomsnittligt år används de senaste nio årens utfallsdata som grund och på detta appliceras en konservativ konjunkturjustering som även beaktar utfall från finanskrisåren under tidigt 90-tal, samt säkerhetsmarginal. Baserat på dessa riskklassestimater, vilka används i kapitaltäckningsberäkningarna, uppgick det låneantalsviktade portfölj-PD-estimatet för ej fallerade krediter till 2,1 procent per 31 december 2013. Omnämnda riskklass-PDn stressas dessutom ytterligare i en av Finansinspektionen angiven formel vid beräkning av kapitalkravet. I figur 5 redovisas fördelningen av hushållsexponering per PD-riskklass.

Tabell 7 Exponeringsbelopp fördelat på nästkommande villkorsändringsdag

2013-12-31, TSEK	< 3 mån	3-12 mån	1-5 år	> 5 år
Exponeringsklasser, IRK-metoden				
Hushållsexponeringar	33 780 663	7 377 684	16 621 593	1 213 270
Totalt IRK	33 780 663	7 377 684	16 621 593	1 213 270
Schablon				
Företagsexponeringar	1 944 811	296 041	594 349	189 702
Hushållsexponeringar	380 072	2 740	2 442	0
Oreglerade poster	48 927	423	13 651	0
Totalt schablonmetoden	2 373 810	299 203	610 442	189 702

Tabell 8 Estimät 2012-12-31 vs. utfall under 2013

%	Låneantalsviktat PD-estimat för kapitaltäckning	Realiserat låneantalsviktat fallissemangsutfall	Exponeringsviktat LGD-estimat för kapitaltäckning *	Realiserat exponeringsviktat LGD-utfall
Hushållsexponeringar	1,8 %	2,6 %	6,6 %	0,5 %

* Downturn-LGD

Bedömningen av hur mycket Landshypotek kan förlora av utestående fordran i händelse av fallissemang, LGD, är baserad på intern förlustdata under perioden 1995 till och med 2008 där även tidsvärdet av pengar och administrativa kostnader beaktas. Denna data är sedan uppjusterad för att motsvara ett LGD under ogynnsamma ekonomiska förhållanden (downturn-LGD). Landshypotek har använt data från 1994 för att göra denna uppjustering. LGD-klasserna är indelade med avseende på belåningsgrad i fem olika klasser. Exponeringsviktat portfölj-LGD-estimat uppgick per 2013-12-31 till 7,9 procent. I figur 6 redovisas fördelningen av hushållsexponeringen per LGD-riskklass.

Exponering vid fallissemang (EAD) är det exponeringsbelopp som motparten förväntas ha i händelse av fallissemang. För vanliga lån beräknas EAD som utestående låneskuld. För Landshypotekets produkt "flexibelt bottenlån"⁴ där delar av åtagandet ligger utanför balansräkningen beräknas EAD genom att motpartens totala beviljade limit

⁴Kunden avropar vid behov så mycket av beviljad limit som önskas.

multiplikeras med en konverteringsfaktor (KF). Konverteringsfaktorn beräknas på hela limiten på det flexibla bottenlånet och uppgår, konservativt, till 107 procent.

Syftet med att validera modellerna är att säkerställa att Landshypotek skattar kreditrisk på ett tillräckligt konservativt sätt och att modellerna är bra på att rangordna krediter efter risk. Såväl PD-, LGD- och KF-modellen valideras på årlig basis. Analysen resulterar i en valideringsrapport, vars sammanfattning presenteras bland annat för styrelsens risk- och kapitalutskott.

Landshypotekets PD-riskklassificeringsmodell fångar upp förändringar i konjunkturen relativt väl och därmed migrerar kunderna mellan riskklasser som en effekt av konjunkturen, vilket leder till ett cykliskt kapitalkrav. Det samma gäller LGD-modellen.

Konservativa justeringar och säkerhetsmarginaler appliceras på de riskestimat som används i kapitaltäckningshänseende, men inte i interna syften, vilket gör att kapitaltäckningsestimaten skiljer sig från de interna estimaten.

Tabell 9 LGD-estimat per LGD-klass

LGD-klass	Belåningsgrad	LGD med downturnjustering och säkerhetsmarginal
1	0-20 %	0,94 %
2	21-40 %	7,51 %
3	41-60 %	16,21 %
4	61-75 %	36,79 %
5	>75 %	88,93 %

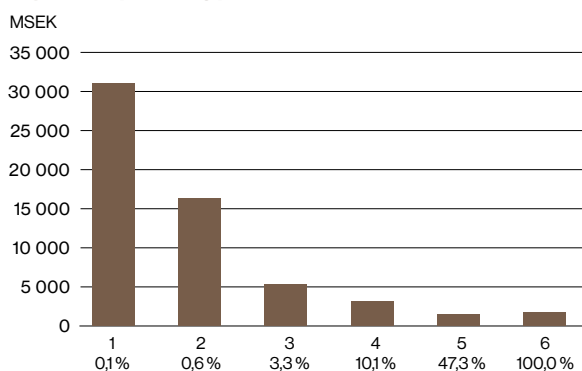
5.6. Säkerheter

Landshypotek lånar ut pengar mot säkerheter i jord- och skogsfastigheter samt i viss mån mot säkerheter i form av EU-stöd. Tilläggsäkerheter som förekommer är borgensåtaganden eller företagsinteckningar. I Landshypotek Bank AB lämnas kredit mot pant i fast egendom inom 75 procent av ett internt fastställt belåningsvärde.

Tabell 10 Exponeringar uppdelat per försäljningsdistrikt i Landshypotek AB

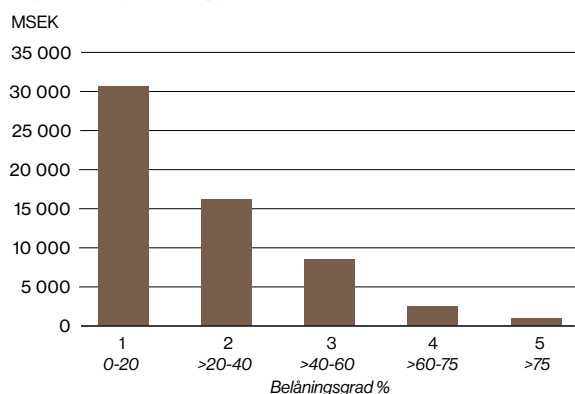
2013-12-31, MSEK	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen	Exponeringsbelopp för fallerade fordringar	Exponeringsbelopp för exponeringar med individuell reservering	Individuell reservering	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen efter individuell reservering
Gotland	2 642	75	31	5	2 637
Mälardalen	8 015	169	18	8	8 007
Norr	6 702	174	28	4	6 698
Skåne	8 872	97	4	3	8 868
Småland med flera	8 389	308	54	14	8 376
Västra Götaland	9 301	130	14	6	9 296
Örebro, Värmland	8 173	228	17	10	8 164
Östergötland	8 642	117	2	2	8 640
	60 737	1 297	169	52	60 685

Figur 5 Exponering per PD-riskklass*

* PD-estimat som används för kapitalläckning visas under respektive PD-riskklass

Figur 6 Exponering per LGD-riskklass**

** En exponering med en belåningsgrad över 75 % fördelas över alla fem LGD-riskklasser.

Detta värde ska representera ett långsiktigt hållbart värde av tagen säkerheten. I Landshypotek Jordbrukskredit AB kan utlåning lämnas mot pant i fast egendom mellan 75-85 procent av internt fastställt belåningsvärde.

Distriktskontorens tjänstemannapersonal biträds i värderingsfrågor av Landshypotek ekonomisk förenings förtroendemannaorganisation. Förtroendemannanätverket ska säkerställa en korrekt värdering av de respektive belåningsobjekten genom dokumenterad branschkunskap och god lokalkännedom. Inom Landshypotek ekonomisk förening finns tio regioner som samtliga har en egen lokalstyrelse bestående av mellan 4-8 ledamöter. Det är dessa som tillsammans formar förtroendemannaorganisationen inom Landshypotek.

5.7. Obeståndshantering

Landshypotek tillämpar en individuell värdering på problemkrediter. Inom kreditavdelningen finns en obeståndsgroup vilken hanterar problemkrediterna på operationell nivå. Reserveringsbehovet sker individuellt och granskas löpande på fordringar som definieras som osäkra eller fallerade. Som osäker fordran redovisas efter individuell prövning lånefordran där betalningarna sannolikt inte

Tabell 11 Derivatinstrument och likviditetsportföljen fördelad på rating *

TSEK	Positiva värden derivat	Kommun och landsting	Säkerställda obligationer i Sverige
AAA		1 443 544	10 767 268
AA+		3 043 190	
AA-	162 419		
A+	228 781		
A-	261 147		
Summa	652 348	4 486 733	10 767 268

* Marknadsvärden inklusive upplupna räntor

kommer att fullföljas enligt kontraktvillkoren och/eller där säkerhetens värde befaras vara otillräcklig för att med betryggande marginal täcka fordrans värde. Hanteringen av oreglerade engagemang och avveckling av kreditengagemang sker med syfte att reducera förlustrisken.

5.8. Motpartsrisk

Landshypoteks motpartsrisk består av fallissemangsriskerna för motparter i finansiella transaktioner. Motpartsrisken är en konsekvens av Landshypoteks hantering av likviditets-, ränte- och valutarisker. Risktoleransen är generellt låg.

Landshypoteks samlade motpartsexponering består av:

- marknadsvärdet på värdepappersinnehav
- deposition av pengar
- derivatinstrumentens exponering beräknat utifrån Marknadsvärderingsmetoden i Finansinspektionens föreskrift (FFFS 2007:1).

Motpartsrisk får endast tas gentemot:

- offentliga organ som åsätts 0 procent i riskvikt i kapitaltäckningshänseende
- säkerställda obligationer utgivna av finansiella institut
- finansiella institut.

Nya motparter ska godkännas och limiteras av finanskommittén. Vid godkännande av nya motparter ska följande beaktas:

- Nya motparter för derivatavtal, repor och depositioner ska ha en kreditvärdighet som är likvärdig eller bättre jämfört med Landshypotek. ISDA- och CSA-avtal ska finnas med motparterna för derivatavtal.
- Nya motparter för placeringar ska ha en låg rating motsvarande minst AA från Standard and Poor's, eller motsvarande från annat ratinginstitut och värdepappret ska uppfylla kraven för tillåten säkerhet hos Riksbanken.

Motparterna och dess limiter ska minst årligen prövas av finanskommittén.

6. Likviditetsrisker

Då Landshypoteks verksamhet naturligt är utsatt för likviditetsrisker har likviditetsriskhantering hög prioritet. Toleransnivån är låg och det finns en likviditetsreserv som innebär att Landshypotek klarar även längre perioder av stressad likviditet.

6.1. Definition

Likviditetsrisk för Landshypotek är:

Risken att inte kunna refinansiera förfallande skuld eller inte kunna möta efterfrågan på ytterligare likviditet, samt att behöva låna till oförmånliga räntor.

6.2. Hantering

Landshypoteks verksamhet är naturligt utsatt för likviditetsrisk och konsekvenserna av bristande likviditet kan bli allvarliga. Risktoleransen för likviditetsrisker är därför låg och hantering av likviditetsrisker är högt prioriterat. Som nämns under avsnitt 2.3 har Landshypotek börjat ta emot inlåning för att diversifiera finansieringskällorna och för att få mer stabil finansiering under perioder av marknadsstress. Inlåningen förväntas öka kraftigt under 2014 och

Landshypotek har som mål att inlåningen inom fem år ska representera 20 procent av finansieringen.

Landshypotek strävar efter att ha längre löptider för upplåningen än för utlåningen. Löptidsanalysen (tabell 12) visar att Landshypoteks skulder har längre genomsnittliga löptider än tillgångarna utifrån när Landshypotek har rätt att återkalla en betalning eller skyldighet eller rätt att återbetala.

För att säkerställa att en god betalningsberedskap upprätthålls har styrelsen beslutat att det ska finnas likvida medel tillgängliga som motsvarar likviditetsbehov för olika tidsperioder. En av nivåerna är att likviditetsreserven ska täcka alla betalningsförpliktelser under de närmsta 180 dagarna under normal verksamhet men utan möjlighet till refinansiering. Per 31 december 2013 skulle Landshypotek kunnat täcka betalningsförpliktelser under 390 dagar. Landshypotek limiterar också likviditetsreserven utifrån det LCR-mått som Landshypotek rapporterar till Finansinspektionen baserat på reglerna i FFFS 2011:37, men

Tabell 12 Löptidsanalys avseende finansiella tillgångar och skulder

2013-12-31, TSEK	<3 månader	3-12 månader	1-3 år	3-5 år	>5 år	Summa
Finansiella tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	263 957					263 957
Utlåning till allmänheten	30 693 208	10 654 471	13 868 770	5 646 657	1 336 087	62 199 193
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	47 592	2 671 720	10 567 250	2 244 500	-	15 531 062
Derivat	1 486 031	909 312	5 350 336	2 869 389	6 759 510	17 374 577
Summa	32 490 788	14 235 502	29 786 356	10 760 546	8 095 598	95 368 789
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut	256 890					256 890
In- och utlåning från allmänheten	2 103 007					2 103 007
Beviljade kreditlöften	679 129					679 129
Emitterade värdepapper	7 826 630	5 809 905	32 365 416	18 113 523	9 059 699	73 175 173
Derivat	1 684 297	865 901	4 944 898	2 344 352	5 462 729	15 302 176
Efterställda skulder	5 365	13 274	217 348	504 074	-	740 061
Summa	12 555 317	6 689 081	37 527 661	20 961 949	14 522 428	92 256 436
Kassaflöde netto	19 935 471	7 546 422	-7 741 305	-10 201 403	-6 426 830	3 112 353
Refinansieringsrisk	19 935 471	7 546 422	-7 741 305	-10 201 403	-6 426 830	
Akkumulerad refinansieringsrisk	19 935 471	27 481 892	19 740 587	9 539 183	3 112 353	

Tabellen ovan inkluderar samtliga kontrakterade kassaflöden. Beloppen är odiskonterade och är upptagna under den tidsficka då Landshypotek har rätt att återkalla betalning eller skyldighet eller rätt att återbetala. Framtida rörliga räntor är medräknade vad gäller derivat och finansiella skulder men ej vad gäller utlåning till allmänheten. Framtida räntor är beräknade utifrån forward räntor med påslag för eventuella kreditspreadar.

utifrån att Landshypotek ska klara 33 dagar för kontrakterade flöden istället för Finansinspektionens 30. Denna kvot, limiterad till 1,0, var 3,74 per 31 december 2013. Ingen av likviditetslimiterna har överskridits under 2013.

Innehav i Landshypoteks likviditetsportfölj kan säljas eller användas som säkerhet för lån i Riksbanken. Riksbanken är i detta fall en så kallad "lender of last resort". Innehavet i likviditetsreserven består av säkerställda obligationer utgivna av nordiska kreditinstitut med hög kreditvärdighet, samt till viss del av obligationer emitterade av svenska kommuner och landsting. Likviditetsreserven ger Landshypotek möjlighet att överbrygga tillfälliga likviditetspåfrestningar men ger även möjlighet att vid allvarliga likviditetskriser anskaffa erforderliga medel genom att under ordnande former sälja tillgångar eller minska finansieringsbehovet genom uppsägning av förfallande lån. Marknadsvärdet på likviditetsreserven uppgick per 31 december 2013 till 15,3 MDKR, varav 92 procent låg som säkerhet i poolen för säkerställda obligationer och varav 80 procent bestod av värdepapper med AAA-rating.

Ekonomi- och finanschefen ansvarar för att likviditetsriskhanteringen utförs i enlighet med styrelsens och VDs instruktioner. Funktionen för riskkontroll ansvarar för daglig mätning och rapportering av likviditetsriskerna i enlighet med av styrelsen fastställda styrdokument. Funktionen ansvarar också för löpande stresstestning av Landshypoteks likviditetssituation.

6.3. Stresstester

Utöver dagliga limitkontroller genomför Landshypotek löpande stresstester för att säkerställa att likviditeten är tillräcklig även under ogynnsamma marknadsförhållanden. Exempel på scenarios som testas är:

- upplåningsmarknaden upphör
- minskade marknadsvärden på placeringarna i likviditetsreserven (-10 procent)
- kunder slutar att betala räntor och amorteringar på sina lån (endast 50 procent av kontrakterade inbetalningar)
- indragna externa kreditfaciliteter
- fullt utnyttjande av flexlånen första månaden
- uttag från inlåning (50 procent)

De stresstester som Landshypotek har genomfört har visat på en mycket god betalningsberedskap även om ett flertal olika händelser som påverkar likviditeten negativt inträffar samtidigt. Per 31 december 2013 klarade Landshypotek sina betalningsförpliktelser i cirka 265 dagar när alla parametrar stressades. Givet samma stress, men om nyutlåningen stoppas, klarade Landshypotek sina betalningsförpliktelser i cirka 342 dagar. Minskade marknadsvärden på placeringarna i likviditetsreserven är det scenario som enskilt får störst negativ effekt på likviditeten. Landshypotek bedömer att rådande betalningsberedskap är tillfredsställande och att den överensstämmer väl med den lågt fastställda toleransnivån.

7. Marknadsrisk

De marknadsrisk Landshypoteks verksamhet är utsatt för är ränterisk, valutarisk, basisspreadrisk och kreditspreadrisk. De två förstnämnda reduceras med derivatinstrument.

7.1. Definition

Landshypotek definierar marknadsrisk som:

Risken, exklusive fallissemangsrisk, att värdet på tillgångar, skulder och/eller finansiella kontrakt påverkas negativt genom förändringar i allmänna ekonomiska betingelser eller händelser som påverkar en stor del av marknaden, samt av händelser som enkom är företagspecifika.

7.2. Hantering

Hur marknadsriskerna ska hanteras beskrivs i första hand i Landshypoteks finanspolicy, som fastställs av styrelsen. Policyn reglerar hur risker ska mätas och rapporteras, samt sätter ramarna för risktoleransen för marknadsrisk i form av interna limiter. Ekonomi- och finanschefen har det övergripande ansvaret för hanteringen av concernens marknadsrisk och chefen för riskkontroll ansvarar för oberoende kontroll och rapportering av de limiter som styrelsen fastställt.

För att hantera marknadsrisk använder sig Landshypotek även av så kallade derivatinstrument. De används för att på ett effektivt sätt minska effekten på tillgångar eller skulder vid förändringar på ränte- och valutamarknaden.

7.2.1. Ränterisk

Ränterisk uppstår när räntebindingstider för tillgångar och skulder inte sammanfaller. Landshypotek strävar efter att upplåningen ska ske med samma bindingstid som utlåningen. Beroende på praktiska förutsättningar samt tillgänglighet på kapitalmarknaden uppstår dock normalt en obalans mellan upp- och utlåningen, vilket ger upphov till en ränterisk för Landshypotek. Ränterisken mäts som den värdeförändring som inträffar om räntekurvan parallellförflyttas med en procentenhet. Risken mäts och limiteras totalt och uppdelat i olika tidsfickor (tre månader, ett år, två år etc.). Riskaptiten sätts av att det egna kapitalet ska placeras i kundernas utlåning med en genomsnittlig löptid på cirka ett år. Detta motsvarade per 31 december 2013 en ränterisk på ca 26 MSEK mätt med tidigare nämnd marknadsvärderingsmetod. Därutöver har Finansavdelningen ett avvikelsemandat begränsat till totalt +/-85 MSEK⁵ enligt marknadsvärderingsmetoden. Den totala ränterisklimiten var därmed 111 MSEK vid årsskiftet.

⁵Avvikelsemandatet +/-85 MSEK gäller också per tidsficka. Två eller flera på varandra följande gap med samma riskriktning får inte överstiga +/-170 MSEK

Som verktyg för att hantera ränterisk använder Landshypotek ränteswappar. I de fall där räntebindningen i upplåningen är längre än räntebindningen i utlåningen görs ränteswappar där Landshypotek erhåller fast ränta och betalar rörlig ränta. Där räntebindningen i upplåningen är kortare än räntebindningen i utlåningen görs ränteswappar i motsatt riktning. Dessa tekniker utgör ett effektivt sätt för Landshypotek att hantera ränterisk och hålla denna riskexponering inom fastställda ramar.

7.2.2. Valutarisk

Valutarisk innebär risken för förlust relaterad till förändring av valutakurser. För Landshypotek uppstår valutarisken då viss finansiering sker i annan valuta än SEK. Per 2013-12-31 var cirka 12 miljarder SEK av Landshypoteks finansiering i utländsk valuta.

Landshypotek hanterar valutarisken som uppstår vid finansiering i annan valuta än SEK genom att använda derivatinstrument för att konvertera Landshypoteks kassaflöden i utländska valuta till kassaflöden i SEK.

Tabell 13 Valutaexponering inklusive derivatbetalningar, TSEK*

Valuta	Tillgångar	Skulder	Exponering
CHF	400 000	400 000	0
EUR	555 000	555 000	0
NOK	5 345 000	5 345 000	0

* Nominella belopp i lokal valuta exklusive valutakonton uppgående till 97 TSEK.

Limiten för valutarisk (1 MSEK) är satt av styrelsen och följs upp och kontrolleras av funktionen för riskkontroll. Sammantaget har Landshypotek endast en marginell valutarisk. Undantaget utländsk valuta motsvarande 97 TSEK på olika valutakonton hade Landshypotek per 31 december 2013 ingen valutarisk.

Tabell 14 Rängebindingstider för koncernens räntebärande tillgångar och skulder

2012-12-31, TSEK	<3 månader	3-12 månader	1-3 år	3-5 år	>5 år	Summa
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	263 957					263 957
Utlåning till allmänheten	30 690 297	10 122 008	13 161 832	5 409 536	1 253 627	60 637 300
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 228 000	1 900 000	5 050 000	1 500 000	-	14 678 000
Derivat	29 545 310	0	7 266 663	6 167 442	6 143 981	49 123 395
Summa tillgångar	66 727 564	12 022 008	25 478 494	13 076 978	7 397 608	124 702 651
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	256 890					256 890
In- och upplåning från allmänheten	2 103 007					2 103 007
Emitterade värdepapper	42 784 824	901 300	8 464 163	8 397 442	6 893 981	67 441 709
Derivat	29 796 523	6 550 000	10 450 000	2 935 000	429 000	50 160 523
Efterställda skulder	430 000	-	200 000	70 000	-	700 000
Summa skulder	75 371 244	7 451 300	19 114 163	11 402 442	7 322 981	120 662 129
Summa	-8 643 680	4 570 708	6 364 332	1 674 536	74 627	4 040 523
Räntekänslighet netto	37 764	-32 894	-62 759	-28 104	17 213	
Kumulativ räntekänslighet	37 764	4 870	-57 889	-85 993	-68 780	

Tabellen ovan omfattar samtliga kontraherade kassaflöden. Nominella belopp är upptagna under de tidsfickor då ränteomsättning sker.

7.2.3. Basisspreadrisk och kreditspreadrisk

Basisspreadrisk uppstår i Landshypotek då valutarisken från upplåning i utländsk valuta, reduceras genom så kallade ränte- och valutaswappar. Detta som följd av att basisspreadar varit relativt volatila under senare år kan marknadsvärderingen bidra till relativt stora resultatslag. De största 3-månadersrörelserna (minskning respektive ökning) av basisspreadar sedan september av 2008 hade med Landshypoteks portfölj per årsskiftet och med applicerad marknadsvärderingsmetod genererat en resultatpåverkan på cirka -160 respektive +145 MSEK.

Om Landshypotek inte går ur swapavtalen kommer dock nettot av resultatslagen vid swappens förfall att vara noll. Landshypotek har valt att reducera sin finansiering i utländsk valuta som en följd av de stora tillfälliga resultatslag basisspreadförändringarna kan generera.

Kreditspreadrisk uppstår från rörelser i kreditspreadar i Landshypoteks likviditetsportfölj.

8. Operativa risker

Operativa risker förekommer i all form av verksamhet och Landshypoteks verksamhet är inget undantag. Genom effektiv identifiering och hantering av operativa risker reduceras förlustrisken.

8.1. Definition

Landshypotek definierar operativ risk som:

Risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade interna processer, mänskliga fel, bristfälliga system, externa händelser och legala risker.

Kategoriseringen av operativ risk sker huvudsakligen uppdelat på följande områden:

- Interna bedrägerier
- Externa bedrägerier
- Anställningsförhållande och arbetsmiljö
- Kunder, produkter och affärspraxis
- Skador på materiella tillgångar
- Avbrott och störning i verksamhet och system
- Transaktionshantering och processtyrning

8.2. Hantering

Operativ risk förekommer i all verksamhet inom Landshypotek. Samtliga enhets- och distriktschefer har en skyldighet att verka för att reducera operativa förluster. Utöver detta finns en särskilt ansvarig för informations-säkerhet och fysisk säkerhet med rapporteringsskyldighet direkt till VD.

Ett verktyg som Landshypotek använder för att identifiera operativa risker är ett system för incidentrapportering. Samtliga anställda har tillgång till ett webbaserat system för rapportering av inträffade och befarade incidenter och har ett ansvar att rapportera dessa. Funktionen för riskkontroll ansvarar för att sammanställa inrapporterade incidenter och rapporterar dessa till bankledningen och styrelsen. Anonym rapportering kan ske, så systemet fungerar därför också som ett "whistle blower-system".

Fördelningen över rapporterade incidenter under 2013 framgår av figur 7. Totalt rapporterades 85 incidenter under 2013 för vilket kostnaden var 348 TSEK.

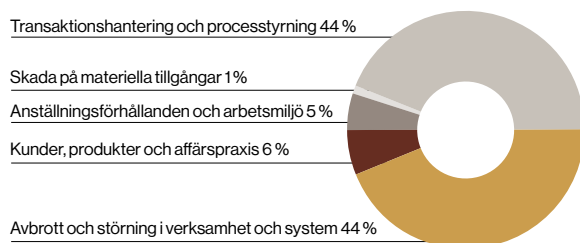
Som komplement till den löpande incidenthanteringen utförs varje år en riskkartläggning av riskkontrollfunktionen där representanter från Landshypoteks avdelningar bidrar med att identifiera operativa risker som Landshypotek är exponerad mot. Varje identifierad risk bedöms utifrån sannolikhet och konsekvens, d.v.s. utifrån vilken effekt den bedöms få på verksamheten i det fall den materialiseras samt hur sannolikt det är att materialisering sker. Resultatet av den årliga riskkartläggningen samt förslag till åtgärder presenteras för bankledningen och styrelsen. Syftet med den årliga riskkartläggningen är att i största möjliga mån identifiera väsentliga operativa risker och vidta åtgärder så att dessa inte materialiseras. Incidentrapportering och den årliga riskkartläggningen är även underlag vid den årliga interna kapitalutvärderingen.

En ny förbättrad process är framtagen för kvalitetsavstämning och godkännande av nya och förändrade tjänster, produkter, system etc. (NPAP). Denna bör öka sannolikheten för att Landshypotek är redo att hantera det förändrade och på så sätt reducera den operativa risken. Under våren 2013 bytte Landshypotek till fullt ut sitt egenutvecklade affärssystem mot ett standardiserat affärssystem, vilket på sikt är positivt ur ett operativt riskperspektiv.

8.3. Kapitalkrav för operativa risker

Landshypotek använder basmetoden under Pelare 1 för att beräkna kapitalkravet för operativa risker, vilket för 2013 uppgick till 93 MSEK.

Figur 7 Fördelning över rapporterade incidenter 2013

I övriga kategorier rapporterades inga incidenter.

9. Process för Intern Kapitalutvärdering

Landshypotek utför en intern kapitalutvärdering på årlig basis vilken utmynnar i en omfattande bedömning av bankens risker och kapitalbehovet för dessa.

Den interna kapitalutvärderingen (IKU) under Basel-regelverkets pelare 2 ska säkerställa att Landshypotek har tillräckligt med kapital. I denna bedömning beaktas den nuvarande och planerade affärsverksamheten och den riskexponering som följer av denna, ratingmål, avkastnings- och regelverkskrav. Kapitalutvärderingen ska utmynna i en detaljerad redogörelse av kapitalsituationen inklusive en beskrivning av Landshypoteks aktuella riskprofil och riskprofilen på medellång sikt (minst tre år framåt), vilka metoder Landshypotek använder för att mäta och hantera risker, risklimiter och bedömning av kapital uppdelat per relevanta riskkategorier. Kapitalbasen ska utgöra en buffert för oförväntade förluster.

Den interna kapitalutvärderingen innefattar alla risktyper som antas kunna påverka verksamheten. Förutom kreditrisker och operativa risker utvärderas kapitalbehovet även för bland annat ränterisk, valutarisk, kreditspreadrisk, basisspreadrisk, likviditetsrisk, ratingrisk, ryktesrisk och strategiska risker. Stresstester används också i bedömningen av kapitalbehovet.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för kapitalutvärderingen. Den interna kapitalutvärderingen fastställs av styrelsen och styrelsens risk- och kapitalutskott används som beredande organ. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att leda arbetet med IKU-processen. Ekonomi- och finanschefen ansvarar för kapitalplanering samt förvaltning av Landshypoteks kapitalbas i enlighet med av styrelsen fastställd kapitalstrategi.

Landshypoteks kapitalutvärdering ska vara dokumenterad på ett sätt som möjliggör för intern- och externrevisorer samt Finansinspektionen att utvärdera Landshypoteks IKU.

Landshypotek Bank

Landshypotek Bank AB
Box 14092
104 41 Stockholm
08-459 04 00